

С.М. Нікшич, Є.В. Крикавський*, М.М. Мамчин*, Р.Л. Сопільник**

Рівненський інститут слов'янознавства

*Національний університет "Львівська політехніка"

**Львівський університет бізнесу і права

ОПТИМІЗУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ХІМІЧНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

© Нікшич С.М., Крикавський Є.В., Мамчин М.М., Сопільник Р.Л., 2009

Досліджено теоретичні аспекти процесів формування логістичних витрат з точки зору їх чинників, а також наведено положення щодо нормування логістичних витрат на підприємствах. Виявлено взаємозалежності у формуванні повних витрат підприємства та апробовано їх реалізацію на прикладі хімічних підприємств.

The theoretical aspects of the process of logistics expenditure formation according to their factors are investigated by the authors as well as the rules of logistics expenditure norms definition at an enterprise are presented. The correlations of full costs of an enterprise are identified and their realization on the example of chemistry enterprises are checked.

Постановка проблеми

Внаслідок світових тенденцій економічного розвитку зростають в масштабах простору і часу процеси просторово-часового переміщення матеріальних, фінансових, інформаційних потоків, що зумовлює зростання відповідних витрат. Саме концепція логістики спрямовує діяльність підприємств до мінімізації сукупних витрат, що супроводжують рух та зберігання товарно-матеріальних цінностей, починаючи з вибору постачальника і завершуючи доставкою та післяпродажним обслуговуванням споживача, не порушуючи "статус-кво" щодо акцептованого рівня обслуговування. Хімічна промисловість належить до матеріаломістких галузей, коли в процесі виробництва використовуються сировинні ресурси та основні матеріали (як напівфабрикати), тому стратегічними цілями логістичної діяльності підприємств з виробництва хімічної продукції, які слід реалізовувати тактично, є:

- мінімізація часу переміщення усіх видів запасів (матеріалів, напівфабрикатів, готової продукції);
- забезпечення найнижчого, але акцептованого рівня логістичних витрат;
- мінімізація запасів;
- забезпечення високого рівня обслуговування клієнтів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Розгляд сфери логістики як ефективного джерела отримання тривалих конкурентних переваг у витратах зніціював фундаментальні дослідження у цій сфері за кордоном (М. Крістофер, Г. Пфоль, Д. Ламберт, Д. Коул, К. Рутковський, Ш. Абт, Д. Кемпні, М. Новіцька-Сковрон, Е. Голембська, Р. Баллоу, А. Гаджинський, Б. Анікін, Л. Міротін) та в Україні – Є. Крикавський, О. Кузьмін, Й. Петрович, Ж. Поплавська, Н. Чухрай, М. Окландер, В. Николайчук, Л. Фролова, О. Тридід. Проте у працях відзначених науковців не висвітлюються реальні напрямки оптимізування логістичних витрат хімічних підприємств у системі управління витратами і обслуговування покупців продукції.

Формулювання цілей статті.

Метою статті є дослідження чинників формування логістичних витрат та оцінювання методичних засад нормування логістичних витрат на підприємствах сфери хімічного виробництва. З метою реалізації поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- 1) обґрунтувати теоретико-методичні положення виявлення чинників формування логістичних підприємств у середовищі загальних витрат;
- 2) запропонувати методичні засади нормування логістичних витрат.

Виклад основного матеріалу

Економічна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність залежать від системи управління витратами. Інформацію стосовно витрат підприємств в процесі господарювання, яка акумулюється в сучасних підсистемах бухгалтерського обліку вітчизняних підприємств, відображено у табл. 1.

Таблиця 1

Інформація про витрати, що систематизується за окремими напрямками у сучасному бухгалтерському обліку

Формування інформації про витрати підприємств		
У фінансовому обліку	У податковому обліку	В управлінському обліку
1. Облік витрат, які включаються до собівартості продукції (робіт, послуг)	1. Облік витрат, що належать до складу валових витрат підприємства за звітний період	1. Облік і контроль витрат за центрами відповідальності за центрами:
2. Облік витрат, які не включаються до собівартості продукції (робіт, послуг) – витрати періоду	2. Облік витрат, що належать до складу валових в межах норм, встановлених законодавством	- витрат
3. Облік витрат, які належать до фінансової та інвестиційної діяльності	3. Облік витрат, які не включаються до валових через перевищення встановлених законодавством норм.	- прибутку
4. Облік витрат надзвичайних подій	4. Витрати, які не належать до валових витрат підприємств	- інвестицій
		2. Облік і калькулювання повних витрат
		3. Облік і калькулювання змінних витрат
		4. Облік і калькулювання за фактичними витратами

Логістичні витрати вітчизняних підприємств у сучасній системі обліку досі ще не виокремлено, проте вони існують як у звичайній діяльності, так можуть виникати і за надзвичайних подій. Реальне існування логістичних витрат в операційній діяльності підприємств підтверджується узгодженням їх із операційними витратами (табл. 2). Однак розрахунок витрат в існуючій системі обліку буде неповним, а відтак необхідно орієнтуватися на системи, краще пристосовані до проблем оцінювання логістичних витрат та управління ними.

Таблиця 2

Узгодження логістичних витрат із витратами операційної діяльності підприємства

Логістичні витрати	Операційні витрати				
	Транспортно-заготівельні витрати	Загально-виробничі витрати	Адміністративні витрати	Витрати на збут	Інші операційні витрати
Витрати фізичного переміщення	+	+	-	+	+
Витрати запасів	+	+	-	+	+
Інформаційно-управлінські витрати	+	+	+	+	+

Для виявлення чинників формування логістичних витрат підприємств хімічної промисловості доцільно скористатися методикою факторного аналізу. Відтак, по-перше, необхідно сформувати базову

економіко-математичну (факторну) модель логістичних витрат; по-друге, слід здійснити горизонтальну та вертикальну деталізацію цієї моделі на підмоделі; по-третє, потрібно оцінити чинники щодо приналежності до групи “залежних” чи “незалежних”; по-четверте, оцінити діапазон змін чинників; по-п'яте, оцінити характер та силу впливу на результуючий показник – логістичні витрати.

Чинники формування логістичних витрат можуть бути локалізовані у:

- часі (операційні, довгострокові);
- сфері повних витрат підприємства;
- сфері усіх логістичних витрат;
- кожній групі логістичних витрат.

Чинники формування логістичних витрат можливо виокремити та аналізувати на різних рівнях, залежно від міри їх впливу:

- базовий (стратегічний) рівень – вплив на формування логістичних витрат просторового розміщення підприємства, типу виробництва, організації виробництва, організації постачання, організації дистрибуції тощо;
- перший рівень деталізації – ідентифікація чинників, які є елементами логістичної діяльності та інфраструктури в можливості генерування впливу на логістичні витрати (просторове розміщення виробництва, просторове розміщення постачальників, просторове розміщення споживачів, використання власного або стороннього транспорту, використання проміжного складування, наявність інтегрованих інформаційних систем тощо);
- другий рівень деталізації чинників – ідентифікація чинників, які безпосередньо впливають на окремі елементи логістичних витрат: витрати фізичного переміщення матеріального потоку, витрати запасів та витрати інформаційно-управлінських процесів;
- третій рівень деталізації – ідентифікація чинників, які власне формують кожен з вищезазначених елементів логістичних витрат згідно із розподілом таких елементів.

Передусім прикладні аспекти оцінювання витрат повинні узгоджуватись із принципами управління витратами:

- системний підхід до управління витратами;
- методична єдність і комплексність управління витратами;
- управління витратами на усіх стадіях життєвого циклу продукту (послуги);
- оптимальність у співвідношенні зниження витрат і підвищення якості продукції та обслуговування;
- пошуки ефективних методів і інструментів зниження витрат;
- удосконалення інформаційної бази у питанні управління витратами;
- підвищення зацікавленості центрів відповідальності в зниженні витрат.

У процесі здійснення аналізу та оцінювання логістичних витрат принципово важливим стає комплексний підхід, який розкривається в трьох характеристиках концепції логістичних витрат:

- пріоритет глобальних логістичних витрат;
- об'єктивне існування співзалежності складових логістичних витрат;
- недопущення та елімінація субоптимізації.

У концепції глобальних логістичних витрат особливе значення має теза про те, що “будь-яка діяльність підприємства, яка має значення для фізичного просування і складування сировини і матеріалів до виробництва, а також готових виробів повинна трактуватися і розглядатися цілісно, а не індивідуально”. При здійсненні цільової оцінки фаз логістики можливо виокремити декілька видів витрат. Ними можуть бути, наприклад, витрати постачання, виробництва, дистрибуції. Проте, згідно із концепцією глобальних логістичних витрат, аналіз таким чином виокремлених позицій витрат вимагає їхнього віднесення до цілого процесу переміщення матеріалів. Застосування концепції глобальних витрат вимагає дотримання основ одночасного розгляду усіх витратних позицій в сенсі прийняття логістичних рішень. Такий принцип виникає із співзалежності окремих складових логістичних витрат.

Прийняття будь-якого логістичного рішення, яке переслідує досягнення певної цілі, вимагає ідентифікації конфлікту цілей, що дасть змогу ідентифікувати й оцінити конфлікт витрат [1, с. 310].

Реально має місце різноспрямована (trade off) або односпрямована (trade up) співзалежність двох або більше складових логістичних витрат, тому отримані оптимальні оцінки є лише субоптимальними, переведення яких у ранг оптимальних вимагає включення до дослідження всіх істотних змін у рівнях витрат, і не тільки логістичних [1, с. 314].

За допомогою концепції співзалежності складових логістичних витрат глобальний системний підхід до логістики визнає, що, змінюючи логістичну діяльність, можна спричинити зростання одних витрат і зменшення інших. Позитивним нетто-ефектом таких змін має бути зменшення загальних (повних) витрат при заданому рівні обслуговування, який отримує або клієнт, або структурний підрозділ підприємства. Можливі взаємозалежності складових витрат у формуванні повних витрат наведені у табл. 3.

Таблиця 3

Взаємозалежності у формуванні повних (загальних) витрат підприємств

“Trade-off”	“Trade-up”
Локалізовані у групі логістичних витрат	
Один або декілька елементів групи логістичних витрат зростають, а інший компонент або компоненти цієї самої групи зменшуються в пропорційних (чи в більшій або в меншій) величинах	Один або декілька елементів групи логістичних витрат зростають / зменшуються – інший елемент або елементи цієї самої групи зростають / скорочуються в пропорційних (чи в більшій або в меншій) величинах
Локалізовані у сфері повних (загальних) витрат	
Певні елементи загальних витрат зростають, а усі інші або частина інших елементів загальних витрат зменшуються в пропорційних (чи в більшій або в меншій) величинах	Певні елементи загальних витрат зростають / зменшуються – усі ж інші елементи загальних витрат або певні категорії з них зростають / зменшуються в пропорційних (чи в більшій або меншій) величинах

Необхідність коригування політики управління витратами існує у більшості з досліджуваних хімічних підприємств (табл. 4). Рішення стосовно витрат впливають на усі аспекти діяльності, а також обумовлені ними (залежні). Потрібно оцінювати комплекс заходів фінансового, товарного маркетингового, виробничого плану з тим, щоб узгодити потреби і проблеми підприємств-виробників та споживачів продукції у взаємодії. У хімічній промисловості процеси постачання мають різну специфіку, тому не входять до предмета дослідження статті.

Таблиця 4

Показники оцінювання фінансового стану підприємств-виробників хімічної продукції в Україні

Фінансові показники станом на кінець року	Роки	ВАТ “Рівнеазот”	ВАТ “Концерн Стирол”	ВАТ “Азот” (м. Черкаси)	ВАТ “Суми-хімпром”	ВАТ “Дніпроазот”
1	2	3	4	5	6	7
Показники фінансової стійкості						
1. Власний оборотний капітал	2003	-	321790,00	-	-	749 (194007)
	2004	-	542990,00	-	-	456282,40
	2005	-	868768,40	-	(14847,00)	610099,10
2 Коефіцієнт фінансової незалежності	2003	0,63	0,82	0,18	0,58	0,56
	2004	0,49	0,79	0,27	0,61	0,76
	2005	0,52	0,60	0,67	0,64	0,76
3. Коефіцієнт заборгованості	2003	0,37	0,18	0,82	0,42	0,44
	2004	0,51	0,21	0,73	0,39	0,24
	2005	0,48	0,40	0,33	0,36	0,24

1	2	3	4	5	6	7
4. Коефіцієнт фінансування (фінансового ризику)	2003	0,58	0,22	4,6	0,73	0,80
	2004	1,03	0,26	2,72	0,65	0,31
	2005	0,91	0,66	0,50	0,55	0,32
5. Коефіцієнт поточної заборгованості	2003	0,37	0,16	0,67	0,37	0,30
	2004	0,44	0,19	0,59	0,30	0,08
	2005	0,31	0,18	0,28	0,21	0,17
6 Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності	2003	0,63	0,84	0,33	0,63	0,70
	2004	0,56	0,81	0,41	0,70	0,92
	2005	0,69	0,82	0,72	0,79	0,83
7. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	2003	-	0,31	-	-	0,001 (0,27)
	2004	-	0,42	-	-	0,04
	2005	-	0,50	-	0,03	0,49
8. Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	2003	-	0,38	-	-	84,7 (0,27)
	2004	-	0,33	-	-	0,14
	2005		0,19	-	5,3	0,09
9. Коефіцієнт фінансової стабільності	2003	1,71	4,58	0,22	1,37	1,25
	2004	0,97	3,85	0,37	1,54	4,73
	2005	0,20	1,52	2,00	1,81	3,15
10. Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	2003	0,0003	0,03	0,40	0,07	0,27
	2004	0,11	0,04	0,34	0,12	0,21
	2005	0,20	0,73	0,06	0,18	0,19
11. Коефіцієнт довгострокового залучення позичкових засобів	2003	0,0003	0,03	0,46	0,09	0,21
	2004	0,13	0,02	0,35	0,13	0,12
	2005	0,24	0,27	0,05	0,18	0,09
12. Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	2003	0,99	0,97	0,54	0,91	0,79
	2004	0,87	0,98	0,65	0,87	0,88
	2005	0,76	0,73	1,00	0,82	0,91
Показники рентабельності, %						
1. Чиста рентабельність активів	2003	-	17,82	0,08	-	7,90
	2004	4,2	31,67	0,04	0,21	7,72
	2005	3,1	22,08	-	2,65	1,00
2. Рентабельність капіталу	2003	-	25,45	0,14	-	11,78
	2004	4,2	41,58	1,99	0,63	11,19
	2005	3,1	29,45	-	4,16	13,23
3. Чиста рентабельність власного капіталу	2003	-	22,19	0,40	-	13,15
	2004	7,58	36,91	1,91	0,35	11,60
	2005	6,07	32,88	-	3,58	11,88
4. Рентабельність продукції, робіт, послуг (комерційна рентабельності)	2003	-	45,43	2,18	2,9	31,84
	2004	7,9	47,79	4,82	12,9	40,23
	2005	7,0	41,93	4,56	8,05	41,40
5. Валова рентабельність продажу	2003	9,06	54,25	8,63	11,84	34,98
	2004	21,46	39,04	21,38	22,54	43,91
	2005	21,62	39,53	18,17	20,39	43,97
6. Операційна рентабельність продажу	2003	-	20,76	1,99	2,60	20,7
	2004	6,2	29,13	3,79	10,00	22,57
	2005	5,5	25,36	3,73	6,41	23,20
7. Чиста рентабельність продажу	2003	-	14,44	0,07	-	13,12
	2004	5,33	23,42	0,51	0,24	12,72
	2005	3,83	21,54	-	2,48	15,92

1	2	3	4	5	6	7
Показники платоспроможності						
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2003	0,01	1,27	0,003	0,008	0,02
	2004	0,03	1,48	0,01	0,02	0,05
	2005	0,07	2,81	0,003	0,01	0,04
2. Коефіцієнт критичної ліквідності	2003	0,45	1,95	0,74	0,29	1,28
	2004	0,43	2,11	0,54	0,42	6,36
	2005	0,25	3,46	0,47	0,56	3,4
3. Коефіцієнт поточної ліквідності	2003	0,80	2,64	0,92	0,61	1,51
	2004	0,84	2,87	0,94	0,84	7,24
	2005	0,78	3,95	0,99	1,10	3,66
4. Коефіцієнт співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості (загальний)	2003	0,44	0,76	0,62	0,26	1,26
	2004	0,40	0,67	0,53	0,36	6,31
	2005	0,18	0,65	0,47	0,49	3,37
5. Коефіцієнт співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості за комерційними операціями	2003	0,36	1,62	0,73	0,25	0,20
	2004	0,45	0,28	1,19	0,38	9,10
	2005	0,19	1,03	1,0	0,31	5,77

Впровадження системи ABC-рахунку витрат поряд із традиційною системою обліку витрат створює нові можливості в управлінні підприємством. Зокрема, актуальна і обґрунтована інформація про витрати, рентабельність продуктів, клієнтів і постачальників, цілих ланцюгів поставок, каналів дистрибуції, обслуговуваних територій тощо можуть бути вагомими підставами для формування і зміцнення конкурентних переваг за рахунок, по-перше, прийняття відповідних рішень у сфері рівня обслуговування клієнта, шляхом надання йому адекватної витратам комбінації товарів та послуг, по-друге, проектування цільових мотиваційних систем співпраці з клієнтами, які гарантують йому акцептовану рентабельність такої співпраці. Інакше кажучи, ті чи інші характеристики відносин підприємства з його клієнтами впливають на витратомісткість цих відносин (рівень логістичних витрат), а тому повинні бути враховані при проектуванні рентабельності співпраці як з боку продажу, так і з боку споживання.

Основними характеристиками, зміст яких істотно впливає на витратомісткість логістичного обслуговування покупців, є:

- частота замовлень;
- широта замовленого асортименту;
- величина і вартість реалізованих поставок;
- регулярність та стабільність замовлень;
- кількість місць поставок продукції;
- час реалізації поставок;
- умови оплати замовлень;
- умови реалізації термінових замовлень;
- горизонт планування поставок;
- утримання страхових запасів виробником;
- доступність видів транспорту;
- доступність проміжного складування.

Використання лише крайніх (альтернативних) характеристик дає змогу створити гіпотетичний профіль рентабельного та нерентабельного клієнта (табл. 5).

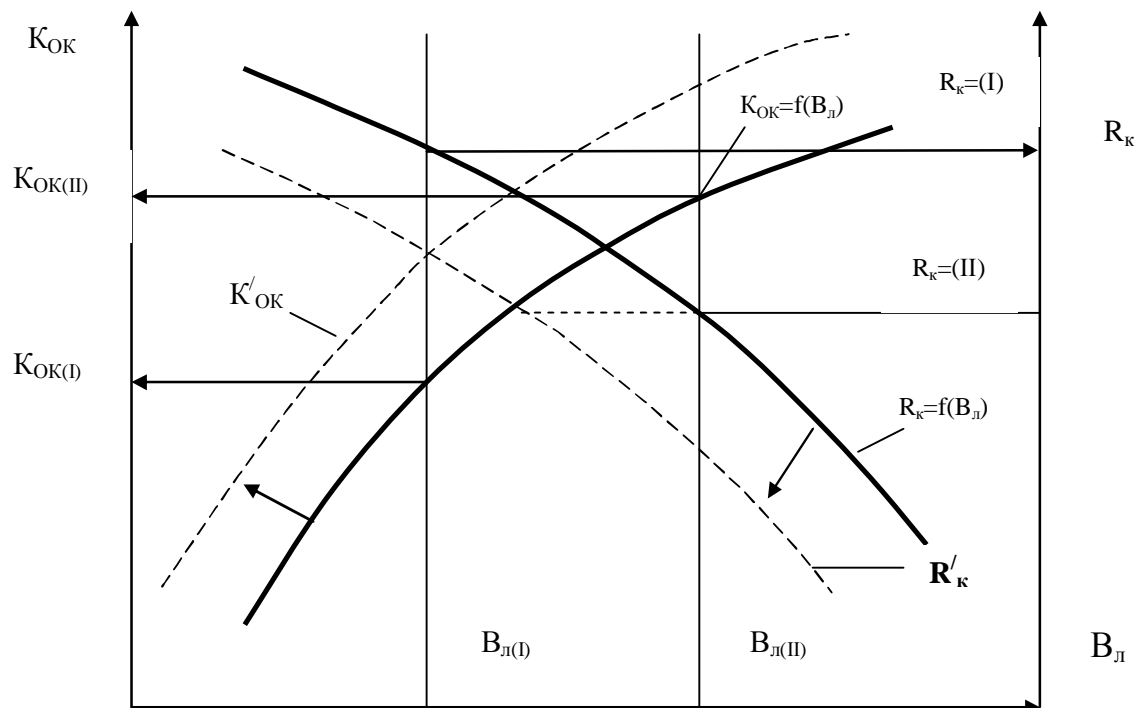
Очевидно, що подані гіпотетичні профілі рентабельного та нерентабельного клієнта містять лише якісні оцінки. Натомість, важливо володіти кількісними оцінками профілю клієнта, оскільки

це дасть можливість відслідкувати причинно-наслідковий зв'язок та створити банк даних для формування таких управлінських рішень, щоб будь-який клієнт був для виробника продукції рентабельним. Оскільки існуюча традиційна система обліку не дає змогу точно встановити рентабельність того чи іншого клієнта, то очевидно, немає можливості здійснювати диференційовану цінову політику та політику обслуговування з тим, щоб забезпечити рентабельність кожного клієнта – і великого (стратегічного), і малого. Отже, йдеться про доцільність нормування логістичних витрат залежно від акцептованого клієнтом рівня обслуговування. Графічно це можна зобразити за допомогою системи універсальних кривих (рисунок).

Таблиця 5

Профіль рентабельного та нерентабельного клієнта у сфері дистрибуції

Характеристика відносин клієнта з виробником	Рентабельний клієнт	Нерентабельний клієнт
Величина партії замовлення	велика	Мала
Частота замовлень	помірна	Велика
Вид продукції	стандартна	нестандартна
Ширина асортименту	помірна	Велика
Стабільність попиту	висока	Низька
Час реалізації поставок	тривалий	Короткий
Вимоги щодо умов продажу	неістотні	Істотні
Оплата	своєчасна	Відтермінована
Доступність транспорту	висока	Низька
Ризик замовлень	низький	Високий
Довгостроковий графік поставок	наявний	Відсутній
Солідарне утримання запасів	наявне	Відсутнє

Графічна інтерпретація залежностей рівня обслуговування клієнта і його рентабельності від рівня логістичних витрат при стабільних (незмінних) цінових відносинах:
 $B_{л}$ – логістичні витрати обслуговування клієнта; K_{OK} – коефіцієнт обслуговування клієнта;
 $R_{к}$ – рентабельність клієнта

Для подання економічної інтерпретації наведених залежностей розглянемо два варіанти логістичного обслуговування: перший варіант – “дешевий”, наприклад, зумовлений тривалим часом реалізації замовлення, а відтак низьким рівнем запасів сировини, напівфабрикатів, готової продукції; другий варіант – “дорожчий”, зумовлений коротшим часом реалізації замовлення, чому передувало заангажування капіталу в запасах матеріалів, напівфабрикатів, готової продукції. З графіка спостерігаємо, що дешевий варіант забезпечує клієнту нижчий рівень обслуговування ($K_{OK(I)} \leq K_{OK(II)}$), але робить клієнта більш рентабельним для виробника ($R_{K(I)} \geq R_{K(II)}$). Така дилема динаміки відносин між рівнем обслуговування клієнта та його рентабельністю для виробника при незмінному рівні цін реалізації формує два варіанти вирішення дилеми:

- перший – зниження ціни реалізації для I (дешевого) варіанта обслуговування, що виразиться зміщенням кривої R_K донизу-ліворуч до рівня R'_K ;
- другий – підвищення рівня обслуговування шляхом оптимізації логістичних витрат для I (дешевого) варіанта обслуговування, що виразиться зміщенням кривої K_{OK} догори-ліворуч до рівня K'_{OK} .

I перший, і другий шлях зв'язані із можливостями підприємства, його потенціалом щодо раціоналізації витрат та ціною еластичністю попиту, фазами циклу життя продуктів, фізичними параметрами асортименту тощо. Водночас, треба брати до уваги середовищні чинники, як внутрішні, так і зовнішні, зокрема, торговельні умови, цінові характеристики логістичних процесів, диференціація регіональної економіки, динаміка змін в засобах підприємств (персонал, інвестиції, запаси), макроекономічні індикатори (безробіття, інфляція) тощо.

Отже, пропонуємо методичні положення щодо нормування логістичних витрат у системі обслуговування клієнта, які ґрунтуються на таких принципах:

- вищий рівень логістичного обслуговування вимагає порівняно більших логістичних витрат і це обов'язково має відобразитися на цінових параметрах трансакцій купівлі-продажу;
- зайві логістичні витрати, які не є корисними для клієнтів, як і кошти, пов'язані із ризиком, не повинні відображатися на умовах оплати тими клієнтами, діяльність яких є нейтральна стосовно генерування названих витрат;
- синергійний ефект стратегічної співпраці клієнта з виробником (довгострокове планування, прогнозований стабільний попит, дотримання графіків закупівлі, солідарне управління запасами, солідарна відповідальність за ризики, участь у розвитку виробів тощо) має бути безпосередньо врахований в умовах обслуговування та оплати власне цих клієнтів;
- корекція (регулювання) умов обслуговування та умов оплати клієнтами має мати прогнозований характер і має відображатися на ранній стадії формування договірних відносин, з тим, щоб не переводити об'єктивні макроекономічні тенденції (наприклад, інфляцію) в ранг форс-мажорних.

Реалізація поданих принципів здійснюється за поданим нижче алгоритмом:

1. Визначення істотності та динамічності складових логістичних витрат, їх структурування на постійні та змінні частини та встановлення характеру залежності від рівня обслуговування клієнта.
2. Елімінація впливу чинників макросередовища та мікросередовища на рівень складових логістичних витрат.
3. Ідентифікація впливу складових логістичних витрат на рентабельність операційної діяльності.
4. Розрахунок рентабельності клієнтів на основі ABC-рахунку витрат.
5. Концентраційний аналіз рентабельності клієнтів.
6. Коригування договірних відносин щодо умов логістичного обслуговування та умов оплати.

Висновки і перспективи подальших досліджень

Ринкове середовище зумовлює своєчасне застосування оптимізаційних методів задля ефективного управління діяльністю підприємств, а особливо для тих, які втрачають конкурентні позиції на ринку. Головною орієнтацією має бути спрямування до постійного адаптування та вдосконалення сучасних методів з тим, щоб якнайкраще та якнайшвидше створити економічно-

результативну конкурентоспроможність стосовно інших суб'єктів господарювання, а також корисну для клієнтів у вимірі обслуговування, асортиментному, ціновому.

1. Крикавський Євген *Логістика. Для економістів: Підручник* / Є. Крикавський. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2004. – 448 с. 2. Крикавський Є. *Логістичне управління: підручник* / Є. Крикавський. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2005. – 684 с. 3. Чухрай Н. *Логістичне обслуговування: Підручник* / Н. Чухрай. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2006. – 292 с. 4. Нікишич С.М. *Організація бізнес – процесів у системі обліку товарно – матеріальних потоків // Секція “Економіка та підприємництво”: Матеріали звітної наук.-практ. конф. професорсько – викладацького складу та студентів. (Рівне, 12–13 квіт. 2007 р.). – Рівне: РІС КСУ, 2007. – С. 39–46.* 5. Coule J., Bardi E., Langley J. *Zarządzanie logistyczne.* – Warszawa: PWE, 2002. – 734 s. 6. *Logistyka dystrybucji: Praca zbiorowa pod redakcją Krzysztofa Rutrowskiego.* – Warszawa: Difin, 2001. – 323 s. 7. Pfohl H.Ch., *Systemy logistyczne, “Biblioteka logistyka”.* – Poznań, 1998.

УДК 658.152 : 658.7

М.В. Сорока

Національний університет “Львівська політехніка”

ЛОГІСТИКА В СИСТЕМІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КОНТРОЛІНГУ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

© Сорока М.В., 2009

Обґрунтовано доцільність застосування логістичних підходів до управління інвестиційними грошовими потоками машинобудівного підприємства щодо оптимального перерозподілу інвестиційних ресурсів. Враховано специфіку машинобудування та відповідно рівень інвестиційних потреб машинобудівного підприємства у сучасних умовах. Запропоновано організацію системи інвестиційного контролінгу машинобудівного підприємства, обґрунтовано в ній значення логістики. Висвітлено суть індикаторів і алгоритм розв'язку задачі лінійного програмування, що доцільно застосовувати для моніторингу динаміки розвитку інвестиційної діяльності машинобудівного підприємства.

In the article expedience of application of the logistic going near the management of machine-building enterprise investment cash flows, in particular in the context of optimum redistribution of investment resources is grounded. The specific of engineer and accordingly level of investment necessities of machine-building enterprise is taken into account in modern conditions. Organization of the system of investment controlling of machine-building enterprise is offered, the role of logistic is grounded in it. Essence of indicators and algorithm of decision of task of the linear programming is reflected, that it is expedient to apply for monitoring of dynamics of development of investment activity of machine-building enterprise.

Постановка проблеми

У зв'язку з економічною ситуацією в Україні та тенденціями розвитку світової фінансової системи основною проблемою функціонування машинобудівних підприємств є поповнення обігових коштів. Водночас для багатьох підприємств існують складнощі зі збутом виготовленої продукції на внутрішньому ринку та доступом до матеріальних ресурсів, що породжує необхідність зміни стратегічних орієнтирів розвитку.